

Sygn. akt I C 1126/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący -	SSR Lidia Kopeczyńska
Protokolant -	Aleksandra Czaplicka

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2016 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. (1), Z. P., B. S., M. P.

przeciwko (...) S.A.

o zadośćuczynienie

orzeka

I. powództwo oddala;

II. odstępuje od obciążenia powodów kosztami sądowymi.

Sygn. akt I C 1126/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 26 listopada 2015 r. powodowie reprezentowani przez radcę prawnego W. A. wnosili o zasądzenie od pozwanego (...) S.A., tytułem zadośćuczynienia w trybie art 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c., na rzecz:

- A. S. (1) kwoty 55000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 16 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,
- Z. P. kwoty 55000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 16 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,
- B. S. kwoty 20000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 16 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,
- M. M. (obecnie P.) kwoty 20000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 16 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty.

Ponadto wnosili o zasądzenie kosztów procesu na rzecz każdego z powodów, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu (...) r. w miejscowości W. gmina G. doszło do tragicznego w skutkach wypadku drogowego w wyniku którego śmierć poniosła A. S. (2). Kierujący pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności i zjechał na przeciwległy pas ruchu gdzie najechał a pieszą A. S. (2), w wyniku

czego pokrzywdzona doznała wielonarządowych obrażeń ciała skutkujących jej zgonem. Sprawca wypadku został uznany za winnego popełnienia tego czynu tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 177§2 k.k. Pojazd sprawcy zdarzenia posiadał ubezpieczenie w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...), co czyni pozwanego odpowiedzialnym za przedmiotowe zdarzenie. Pozwany wypłacił na rzecz powodów A. S. (1) i Z. P. po 5000 zł uzasadniając, że taka kwota zadośćuczynienia jest wystarczająca. Jednocześnie pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia B. S. i M. P., wskazując, że nie doszło do naruszenia ich dóbr osobistych. Powodowie nie zgodzili się z decyzją Ubezpieczyciela. W ocenie powodów kwota zadośćuczynienia wypłacona dla dzieci poszkodowanej A. S. (1) i Z. P. jest kwotą symboliczną, nie rekompensującej straty matki. Ponadto pozwany nie uwzględnił odczuć żony A. B. S., która razem z teściową zamieszkiwała oraz wnuczki poszkodowanej – M. P., które również boleśnie odczuły śmierć A. S. (3).

Podstawą orzeczenia zadośćuczynienia i jego wysokości jest ocena relacji między zmarłym i bliskimi. Kwota zadośćuczynienia powinna być odpowiednia, to znaczy rekompensować doznaną krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie. Zdaniem powodów odpowiednią kwotą zadośćuczynienia są żądane pozwem kwoty.

Roszczenie zasądzenia odsetek liczone jest od dnia następnego po wydaniu decyzji tj. od dnia 16 czerwca 2015 r.

Pozwany (...) S.A. w W. wnosił o oddalenie powództwa w całości. Ponadto wnosił o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że w dniu (...) r. doszło do wypadku komunikacyjnego w następstwie którego śmierć poniosła A. S. (2). Ponadto pozwany przyznał, że posiadacz pojazdu mechanicznego, którym poruszał się sprawca wypadku zawarł umowę ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z pozwanym. W toku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił A. S. (1) i Z. P. zadośćuczynienie w kwotach po 5000 zł, odmawiając pozostałym powodom wypłaty świadczenia. Pozwany podniósł, że pojęcie krzywdy nie powinno być utożsamiane z żałobą, która przeżywana w sposób typowy nie stanowi przeżycia psychopatologicznego. Możliwa jest sytuacja gdy naruszenie dobra osobistego uważanego powszechnie za godne ochrony, nie wywołuje u konkretnego podmiotu żadnych lub trwałych reperkusji. W ocenie pozwanego przyznane powodom świadczenia tytułem zadośćuczynienia potwierdzają fakt przeżycia przez powodów straty osoby bliskiej w sposób normalny, który nie stanowił postawy do zakwalifikowania tych przeżyć jako krzywdy. Pozwany podkreślił, że od śmierci A. S. (2) do dnia złożenia pozwu upłynął okres 10 lat i czynnik upływu czasu miał również wpływ na wysokość przyznanego świadczenia dla A. S. (1) i Z. P. oraz odmowę wypłaty świadczeń pozostałym powodom. Ponadto pozwany podniósł, że nawet gdyby roszczenie spełniało wymogi powołanego przepisu, to jest wygórowane co do kwoty.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) r. w miejscowości W. gmina G. kierujący pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...) K. B. nie zachował należytej ostrożności i zjechał na przeciwległy pas ruchu gdzie najechał a pieszą A. S. (2), w wyniku czego pokrzywdzona doznała wielonarządowych obrażeń ciała skutkujących jej zgonem. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 22 grudnia 2005 r. sprawca wypadku został uznany za winnego popełnienia tego czynu tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 177§2 k.k. (dowód: kserokopia wyroku k. 14 akt).

Pojazd sprawcy wypadku w chwili zdarzenia posiadał u pozwanego ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W związku z wypadkiem z dnia (...) r. dzieci poszkodowanej A. S. (1) i Z. P. oraz synowa B. S. i wnuczka M. P. - reprezentowane przez (...) S.A. w L., wystąpiły do (...) S.A. w W. z żądaniem wypłaty zadośćuczynienia. Pozwany decyzją z dnia 15 czerwca 2015 r. przyznał A. S. (1) i Z. P. kwoty po 5000 zł tytułem zadośćuczynienia, a pozostałym powodom odmówił wypłaty świadczenia (dowód: decyzje k. 19-22 akt).

Poszkodowana A. S. (2) urodziła się w dniu (...), a zmarła w dniu (...) r. W chwili śmierci miała skończone 77 lata. Była wdową, ostatnio zamieszkiwała w jednym domu z synem A. S. (1) w W. gm. G.. (dowód: odpis aktu zgonu k. 13 akt, zeznania powoda A. S. (1) k. 44, 87 akt).

Powodowie: A. S. (1) urodzony (...) i Z. P. urodzona (...) są dziećmi poszkodowanej. B. S. urodzona (...) jest żoną A. S. (1), a M. P. urodzona (...) jest wnuczką poszkodowanej (dowód: odpis aktu stanu cywilnego k. 18 akt, kserokopie dowodów osobistych k. 15-17 akt).

Poszkodowana A. S. (2) mieszkała w jednym domu z A. S. (1) i jego żoną B. S.. Powodowie zajmowali parter domu, a A. S. (2) z mężem mieszkała na piętrze domu. Relacje pomiędzy A. S. (1) i jego rodziną a A. S. (2) były dobre. A. S. (1) i jego rodzina byli zaangażowani w opiekę nad A. S. (2), która cierpiała na zaniki pamięci. Natomiast Z. P. i jej córka utrzymywali luźniejsze kontakty z poszkodowaną. Z. P. od wielu lat mieszka w W., a M. P. odwiedzała babcię sporadycznie. W krótkim odstępie czasu zmarli: najpierw mąż A. S. (2), a następnie ona sama na skutek obrażeń doznanych po potrąceniu przez samochód (dowód: zeznania B. S. k. 45, 88 akt wywiad środowiskowy k. 68-69 akt).

Z. P. i jej córka M. P. mieszkały w W., jednakże często odwiedzały A. S. (2) (dowód: zeznania Z. P. k. 45, 87 akt, M. P. k. 88 akt).

Powodowie mają własne rodziny i prowadzą odrębne gospodarstwa domowe. Po śmierci A. S. (2) nic nie zmieniło się w ich życiu, chociaż odczuwają jej brak, żal, smutek, przygnębienie. Powodowie nie korzystali z pomocy psychologa lub psychiatry, nie przyjmowali żadnych leków. W tym czasie funkcjonowali normalnie, wypełniali obowiązki domowe (dowód: zeznania powodów A. S. (1) k. 44, 87 akt, B. S. k. 45, 88 akt, Z. P. k. 45, 87 akt, M. P. k. 88 akt).

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o złożone dokumenty: kserokopię aktu zgonu k. 13 akt, kserokopię wyroku k. 14 akt, kserokopie dowodów osobistych k. 15-17 akt, kserokopię aktu małżeństwa k. 18 akt, decyzje ubezpieczyciela k. 19-22 akt, odpis KRS k. 33-35 akt, wywiad środowiskowy k. 68-69 akt, zeznania świadków J. S. k. 59-60 akt, M. S. k. 59 akt, zeznań powodów: A. S. (1) k. 44, 87 akt, B. S. k. 45, 88 akt, Z. P. k. 45, 87 akt, M. P. k. 88 akt.

Sąd uwzględnił zebrane w sprawie dokumenty, ich prawdziwość nie była przez strony kwestionowana i nie budzi wątpliwości.

Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadków i powodów, były one bowiem logiczne i spójne, a co najważniejsze wzajemnie korelowały i uzupełniały się. Świadkowie i powodowie podkreślali, że powodów łączyła z poszkodowaną bliska więź. Podobne wnioski wyciągnął też kurator, który przeprowadził wywiad środowiskowy. Jednakże z zeznań powodów i świadkowie nie wynika aby żałoba po śmierci A. S. (2) przekroczyła w czasie lub w natężeniu zachowań mieszczących się w granicach zwykłej reakcji żałoby.

Sąd zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, iż pozwany (...) S.A. w W. odpowiada w zakresie odpowiedzialności OC sprawcy wypadku. Pozwany zresztą nie kwestionował podstawy swej odpowiedzialności w toku niniejszego postępowania, a jedynie twierdził, iż powodowie nie popadli w chorobę, nie wystąpiły także inne negatywne dla nich skutki wynikające ze śmierci A. S. (2). Powodowie odczuwali żal, co jest naturalnym odczuciem po śmierci osoby bliskiej, ale nie oznacza, że zaszły okoliczności szczególne uzasadniające wypłatę zadośćuczynienia.

Odnośnie możliwości dochodzenia roszczenia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c., Sąd Rejonowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r. (III CZP 32/11 www.sn.pl...), zgodnie z którą Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że już wcześniej w wielu orzeczeniach łagodząco dotychczasową restrykcyjną linię orzecznictwa poprzez stosowanie art. 446 § 3 k.c. dla naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 5 stycznia 1968 r., I

PR 424/67, z 27 listopada 1974 r., II CR 658/74, z 30 listopada 1977 r., IV CR 458/77, a w nowszym orzecznictwie: z 15 października 2002 r., II KKN 985/00, z 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, z 22 lipca 2004 r., II CK 479/03, wszystkie nie publ.). Wskazywano także, iż art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09 (nie publ.), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c., stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą.

Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu i art. 448 k.c. Wątpliwości te wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (Biul. SN 2010, nr 10, s. 11, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 142), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił art. 448, jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to potwierdzone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44) oraz z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 521/10 (nie publ.).

Śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Nie każdą więc rodziną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie. Osoba dochodząca zadośćuczynienia za spowodowanie śmierci osoby najbliższej nie jest poszkodowana jedynie pośrednio. Nie może być kwestionowane, że ten sam czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom. Źródłem krzywdy jest zatem czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również zatem osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego.

Nowelizacja art. 446 k.c. polegająca na dodaniu § 4 nie pozbawia, jak uznał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 r., najbliższych członków rodziny zmarłego możliwości dochodzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. także w wypadku, gdy czyn niedozwolony popełniony został przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Skutkiem nowelizacji jest możliwość dochodzenia przez nich tego roszczenia obecnie zarówno na podstawie art. 446 § 4 jak i art. 448 k.c., z tym, że na podstawie pierwszego z tych przepisów jest to prostsze z uwagi na ułatwienia dowodowe. Przed nowelizacją zaś jedyną podstawę dla roszczenia o zadośćuczynienie stanowił art. 448 k.c. i to zarówno dla najbliższych członków rodziny zmarłego jak i dla innych podmiotów.

Również w wyroku z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 621/10LEX nr 848128) Sąd Najwyższy wskazał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (wejście w życie art. 446 § 4 k.c.). Wprowadzenie art. 446 § 4 k.c. doprowadziło bowiem jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania. Judykatura przyjęła, że roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., które wymaga wykazania szkody majątkowej polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny poszkodowanego, który zmarł wskutek wynikłego z czynu

niedozwolonego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I PK 97/09, LEX nr 558566).

Przesłanką wymaganą do przyjęcia odpowiedzialności deliktowej poza wystąpieniem zdarzenia jest zaistnienie szkody niematerialnej powstałej w jej wyniku. Kolejną przesłanką konieczną dla przyjęcia odpowiedzialności deliktowej jest także występowanie związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem, a szkodą. Zgodnie z teorią przyczynowości adekwatnej związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy gdy w zestawie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzenie istnienia związku przyczynowego jako takiego wymagane bowiem jest stwierdzenie, że chodzi o następstwo normalne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że związek przyczynowy jest kategorią obiektywną i należy go pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego "przyczyną" ze zjawiskiem określonym jako "skutek". Ustawodawca wprowadzając w art. 361 § 1 k.c. dla potrzeb odpowiedzialności cywilnej ograniczenie odpowiedzialności tylko za normalne (typowe, występujące zazwyczaj) następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikała, nie wprowadza pojęcia związku przyczynowego w rozumieniu prawnym, odmiennego od istniejącego w rzeczywistości. Ogranicza tylko odpowiedzialność do wskazanych w przepisie normalnych (adekwatnych) następstw. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego jest determinowane określonymi okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy i dlatego istnienie związku przyczynowego bada się w okolicznościach faktycznych określonej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r. wydany w sprawie I CSK 475/10).

Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 listopada 2012 r., I ACa 1018/12, LEX nr 1236698).

Bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym zakresie wskazuje natomiast, iż przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze całokształt okoliczności sprawy nie wyłączając takich czynników jak wiek poszkodowanego, rozmiar doznanej krzywdy, stopień cierpienia fizycznych i psychicznych, ich intensywność, czas trwania, długotrwałość. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Rolą zadośćuczynienia jest bowiem złagodzenie doznanej niewymiernej krzywdy poprzez wypłacenie nie nadmiernej lecz odpowiedniej sumy, w stosunku do doznanej krzywdy. Ustalenie jej wysokości powinno być jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy dokonane w ramach rozsądnych granic, odpowiadających aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa przy uwzględnieniu, iż wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Uprawnionymi do żądania kompensaty są wyłącznie członkowie rodziny zmarłego, przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. Jest to węższy krąg podmiotów niż osoby bliskie, bo ograniczony do członków rodziny. Należy jednak sądzić, że obejmuje nie tylko małżonka i dzieci zmarłego, ale także innych członków jego rodziny, a więc krewnych, powinowatych lub osoby niepowiązane formalnymi stosunkami prawnorodzinnymi (np. konkubent, jego dziecko), jeżeli zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową (por. Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania...*, s. 268). Obejmie on także członków zastępczej rodziny, na przykład wnuka zmarłego, który był przez dziadka wychowywany (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1970 r., II CR 313/70, OSN 1971, nr 3, poz. 56). Judykatura przyjęła, że roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., które wymaga wykazania szkody majątkowej polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny poszkodowanego, który zmarł wskutek wynikłego z czynu niedozwolonego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I PK 97/09, LEX nr 558566).

Przesłanką wymaganą do przyjęcia odpowiedzialności deliktowej poza wystąpieniem zdarzenia jest zaistnienie szkody niematerialnej powstałej w jej wyniku. Kolejną przesłanką konieczną dla przyjęcia odpowiedzialności deliktowej jest także występowanie związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem, a szkodą. Zgodnie z teorią przyczynowości adekwatnej związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy gdy w zestawie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzenie istnienia związku przyczynowego jako takiego wymagane bowiem jest stwierdzenie, że chodzi o następstwo normalne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że związek przyczynowy jest kategorią obiektywną i należy go pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego "przyczyną" ze zjawiskiem określonym jako "skutek". Ustawodawca wprowadzając w art. 361 § 1 k.c. dla potrzeb odpowiedzialności cywilnej ograniczenie odpowiedzialności tylko za normalne (typowe, występujące zazwyczaj) następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikała, nie wprowadza pojęcia związku przyczynowego w rozumieniu prawnym, odmiennego od istniejącego w rzeczywistości. Ogranicza tylko odpowiedzialność do wskazanych w przepisie normalnych (adekwatnych) następstw. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego jest determinowane określonymi okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy i dlatego istnienie związku przyczynowego bada się w okolicznościach faktycznych określonej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r. wydany w sprawie I CSK 475/10).

Ustalając kryteria zadośćuczynienia z art. 446 par. 4 k.c., należy wziąć pod uwagę art. 23 k.c. dotyczący naruszenia dóbr osobistych. Do świadczenia takiego mają prawo wyłącznie członkowie najbliższej rodziny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14 kwietnia 2010 r., I ACa 178/10, G.Prawna 2011/29/15). Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 listopada 2012 r., I ACa 1018/12, LEX nr 1236698).

W ocenie Sądu, w świetle powyższych rozważań, a także ustalonego stanu faktycznego, brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia powodów. Przesłankami odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym jest powstanie szkody, zdarzenie z którym ustawa łączy odpowiedzialność odszkodowawczą danego podmiotu oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą, a powstałym zdarzeniem. Materiał dowodowy w niniejszej sprawie jednoznacznie wskazuje na brak związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem, a powstałą szkodą. Przede wszystkim należy podkreślić, że pozwany wypłacił już zadośćuczynienie, w kwotach po 5000 zł, A. S. (1) i Z. P. - dzieciom poszkodowanej. W niniejszej sprawie A. S. (1) i Z. P. żądali wypłaty świadczenia w wyższej wysokości, a pozostali powodowie, którzy żadnych świadczeń nie otrzymali – wnosili o wpłatę zadośćuczynienia. Jednakże przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło wystąpienia u powodów po śmierci A. S. (2) szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby przyznanie wyższego zadośćuczynienia w przypadku A. S. (1) i Z. P. lub w ogóle zadośćuczynienia – w odniesieniu do pozostałych powodów.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze cywilnej ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7 poz. 76). W myśl zatem ogólnych zasad na powodach spoczywał ciężar udowodnienia, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych. Powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika przed Sądem złożyli oświadczenie, iż nie zgłaszają wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego. Nie przedstawili również innych dowodów które stanowiłyby podstawę do ustalenia, iż przeżycia powodów były szczególnie traumatyczne. Tym samym należy uznać, iż brak jest przesłanki odpowiedzialności pozwanego - w postaci braku szkody tj. wystąpienia u powodów dolegliwości psychicznej związanej ze śmiercią osoby szczególnie bliskiej. Jest oczywistym, że śmierć osoby bliskiej jest dużym

stresem, zwłaszcza nagła i niespodziewana. Jednakże powodowie nie wykazali aby ich zachowanie odbiegało od normalnego zachowania w procesie żaloby po śmierci osoby bliskiej. Powyższe skutkowało oddaleniem powództwa.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 102 kpc uznając, iż w niniejszej sprawie zachodzi szczególna okoliczność uzasadniająca odstąpienie od obciążenia strony powodowej kosztami procesu ze względu na trudną sytuację majątkową powodów oraz ich przekonanie o słuszności roszczenia.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 8 stycznia 2013 r. (I ACa 697/12, LEX nr 1281107) wskazał, że do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zalicza się np. charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, do drugich - sytuację majątkową i życiową strony, z zastrzeżeniem, że nie jest wystarczające powołanie się jedynie na trudną sytuację majątkową.

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

(...)